

آن سالهای سخت دگردیسی

خاطرات محمد رجبی (دوانی)

www.ketab.ir

انتشارات اطلاعات
تهران - ۱۴۰۰

سرشناسه: رجبی، محمد، ۱۳۲۸ -
 عنوان و نام پدید آور: آن سالهای سخت دگردیسی / خاطرات محمد رجبی (دوانی)
 مشخصات نشر: تهران: اطلاعات، ۱۴۰۰
 مشخصات ظاهری: ۸۴۸ ص.:
 شابک: 978-600-435-158-4

وضعیت فهرست نویسی: فیفا
 یادداشت: نمایه

موضوع: رجبی، محمد، ۱۳۲۸ -
 موضوع: ایران - تاریخ - پهلوی، ۱۳۲۰ - ۱۳۵۷ - خاطرات
 موضوع: Iran-History-Pahlavi, 1941-1978- Personal narratives
 موضوع: ایران - تاریخ - پهلوی، ۱۳۲۰ - ۱۳۵۷ - زندان و زندانیان - خاطرات
 موضوع: Iran-History-Pahlavi, 1941-1978- Prisons and prisoners- Diaries

شناسه افزوده: مؤسسه اطلاعات
 رده بندی کنگره: DSR ۱۶۷۰
 رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۰۹۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۳۶۸۶۴

www.ketab.ir

انتشارات اطلاعات

تهران: خیابان میرداماد، خیابان دکتر مصدق، روزنامه اطلاعات، شماره پستی ۱۵۴۹۹۵۳۱۱
 تلفن: ۶-۲۹۹۹۳۴۵۵
 تلفن دفتر توزیع و فروش: ۲۹۹۹۳۴۴۲
 فروشگاه مرکزی: بزرگراه حقانی، روبروی ایستگاه مترو، ساختمان روزنامه اطلاعات، تلفن ۲۹۹۹۳۶۸۶
 فروشگاه شماره (۱): خیابان انقلاب اسلامی، روبروی دانشگاه تهران، تلفن: ۶۶۴۶۰۷۳۴

آن سالهای سخت دگردیسی

نویسنده محمد رجبی

طراح جلد: رضا گنجی

صفحه آرا: زهره حلوانی

حروف نگاری، چاپ و صحافی: مؤسسه اطلاعات

شمارگان: ۵۲۵ نسخه

چاپ اول: ۱۴۰۰

قیمت: ۳۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۵-۱۵۷-۷ (دوره) ISBN: 978-600-435-157-7 (vol. set)

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۵-۱۵۸-۴ (ج. ۱) ISBN: 978-600-435-158-4 (vol. 1)

Printed in Iran

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۹	مقدمه.....
۱۱	فصل یکم / نخستین شکل گیری.....
۲۴	فصل دوم / آغاز بیداری.....
۲۳	فصل سوم / آغاز اولین مبارزه با ستم.....
۶۸	فصل چهارم / آغاز تجربه معنوی.....
۷۸	فصل پنجم / در کنار سیاست.....
۱۰۱	فصل ششم / ورود به سیاست.....
۱۲۱	فصل هفتم / دور جدید مبارزه!.....
۱۳۳	فصل هشتم / اولین بازداشت.....
۱۴۷	فصل نهم / فاصله گرفتن از مخفی کاری.....
۱۶۱	فصل دهم / دوران جدید قم.....
۱۷۵	فصل یازدهم / آغاز فعالیت های مسلحانه.....
۱۸۸	فصل دوازدهم / اوج گیری انجمن های اسلامی.....
۲۰۲	فصل سیزدهم / دوران جدید در منطقه و آغازی تازه برای من.....
۲۳۴	فصل چهاردهم / نقطه عطف در انجمن.....
۲۴۲	فصل پانزدهم / هجرت از قم به تهران.....
۲۵۳	فصل شانزدهم / انجمن اسلامی دانشجویان دانشکده ادبیات علوم انسانی دانشگاه تهران.....

- ۲۶۱ فصل هفدهم/ در تله ساواک، آگاهی جدید سیاسی
- ۲۷۳ فصل هجدهم/ در زندان موقت و خودآگاهی سیاسی
- ۲۹۰ فصل نوزدهم/ زندان کوتاه و تجربه جدید
- ۲۹۸ فصل بیستم/ از دانشگاه تهران تا دادگستری و شهربانی
- ۳۰۴ فصل بیست و یکم/ اوج گیری انجمن اسلامی با دکتر شریعتی
- ۳۱۶ فصل بیست و دوم/ سخنرانان انجمن اسلامی
- ۳۱۹ فصل بیست و سوم/ مرحله ای جدید در مسیر
- ۳۲۴ فصل بیست و چهارم/ سخنرانان جدید انجمن اسلامی
- ۳۳۹ فصل بیست و پنجم/ امید و یأس
- ۳۶۹ فصل بیست و ششم/ خدا حافظی خانوادگی با قم!
- ۳۷۹ فصل بیست و هفتم/ مرحله ای دیگر در مسیر!
- ۳۹۴ فصل بیست و هشتم/ مناسبات انسانی
- ۴۰۵ فصل بیست و نهم/ سرانجام
- ۴۲۹ فصل سی ام/ ورود به کمیته
- ۴۴۶ فصل سی و یکم/ هم زنجیرها در سلول
- ۴۵۵ فصل سی و دوم/ دور جدید بازجویی
- ۴۶۲ فصل سی و سوم/ دوره آرامش و گفتگو
- ۴۸۵ فصل سی و چهارم/ خوف و رجا و نجات
- ۴۹۶ فصل سی و پنجم/ معجزه!
- ۵۰۲ فصل سی و ششم/ سیاسی و عادی!
- ۵۰۸ فصل سی و هفتم/ کورسویی در تاریکی
- ۵۱۸ فصل سی و هشتم/ آغاز دوران جدید
- ۵۳۳ فصل سی و نهم/ مناسبات و نظام داخلی
- ۵۴۴ فصل چهلم/ حقایق کمیته!
- ۵۴۹ فصل چهل و یکم/ فرهنگ زندانیان سیاسی
- ۵۶۵ فصل چهل و دوم/ دادگاه، جنایت و عدالت
- ۵۸۳ فصل چهل و سوم/ حقایقی از رژیم

مقدمه

زمان هرگز در خلأ نمی‌گذرد، بلکه با «جهان» سیر می‌کند: با لحظه‌ها و طبعاً روزها و شبها، ماهها و فصلها، قرن‌ها و هزاره‌های گوناگون. هیچ لحظه‌ای با لحظه بعد یکسان و یکنواخت نیست و زمان در هر لحظه، نو و تازه می‌شود. ما هستیم که تفاوت‌ها را در نمی‌یابیم و گمان داریم که زمان پرگاری است که دائماً روی یک محور دور می‌زند!

قرآن مجید زمان را به «یوم» (روز) تشبیه کرده و می‌فرماید: «کل یوم هو فی شأن» (خداوند در هر زمانی در وضعیت دیگری است)، یعنی جهان آفریده‌ او، همواره در حال دگرگونی است. در مورد انسان هم می‌فرماید: «لترکبنّ طبقاً عن طبق» (شما را از مرحله‌ای به مرحله دیگر می‌بریم)، به این معنی که از عوالم مختلف عبور می‌دهیم. در ماجرای سیاسی و اجتماعی خودم، تقدیر چنان بود که از کودکی در کوران حوادث بزرگ قرار گرفتم و دوران‌های مختلفی را گذراندم. بارها پروانه‌وار پوست انداختم و چیز دیگری شدم. شما که این داستان واقعی را می‌خوانید، متوجه تغییرات فکری و عملی و احساسی من می‌شوید و حتی یک محور ثابت را که «خداوند» خالق و نگهدارم بوده و هست، در مراحل مختلف با دیدی جدید، و تلقی دیگری می‌یابید. البته این متن به زمان آزادی سومین بار دستگیری من ختم می‌شود که شهریورماه ۱۳۵۵ بوده است، ولی در روزگار پس از آن، هزار بار بیشتر پوست انداختم که شاید دیگر چیزی برای پوست انداختن نمانده باشد! اگر خداوند توفیق دهد، ماجراهای

بعد از آن تا امروز را هم خواهم نگاشت، که خوشبختانه هم مثل قبل، دوستان زیادی شاهد و یادآور من هستند. از برادر محقق و مورخ خودم آقای محمدحسن رجبی که تاریخ برخی حوادث را اصلاح کردند، و به ویژه آقای اصغر فکور که گفتار شفاهی مرا تقریر کردند و با قلم شیوای داستانی خودشان آن را در حجم بسیار کمتری برای موزه عبرت آماده ساختند و یادگاری هم در این متن نهادند که مستندات سخنان و بیانیه‌های امام خمینی (ره) و برخی گفتارها بود، سپاسگزاری می‌کنم، و از انتشارات روزنامه اطلاعات و جناب آقای یزدان پرست هم که لطف نموده و این متن را به زیور طبع آراستند، کمال امتنان را دارم.

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خشنود باشی و ما رستگار

محمد رجبی

۱۳۹۹/۱۰/۱۵